

314 1/2. I. 192.

L. VII. 4.

ANNAS SAGOR

II.

ÅBO
ÅBO TIDNINGS TRYCKERI-ARTIEBOLAG
1889.

ANNAS SAGOR

II

ÅBO

ÅBO TIDNINGS TRYCKERI-AKTIEBOLAG

1889.

Matti.

Ute på gården stodo fyra ståtliga granar. De hade nyss blifvit hemtade ifrån skogen och nu skulle en af dem väljas till julgran. Deras barr var så grön och vacker, ty både snö och ispiggar hade smultit för solstrålarna.

Matti stod och betraktade dem med sin spade i handen. Det var härliga dagar, han upplefvat. Bakning, skurning, ljusstöpning, allt hade han varit med om. Visst hade han gång på gång erhållit skarpa tillrättavisningar af jungfrurna, hvilka påstodo, att de aldrig sett ett besvärligare barn, men hvad brydde han sig om det. Sjungande och hvisslande hoppade han turvis på hvardera foten rakt öfver golfvet, som de just höllo på att skura.

Tanken på den instundande julqvällen framkallade hos Matti en känsla, underbar, sällsam. Allt det hemlighetsfulla, som i långa tider spökat inom hemmets väggar, gjorde honom orolig och nyfiken i högsta grad. Icke en utan flere gånger hade han stått lyssnande på tåspetsarne bakom dörren till sin mammas rum för att få en aning om, hvad hon förehade. Men

så hade han plötsligt känt en isande kyla genomila sin kropp. Fruktade han kanske för att blifva upptäckt, eller hade han en förnimmelse af det orätta i sin handling? Alltnög, han kröp i sängen igen med susande öron och glödande kinder.

Men i morgon skulle han nu få veta allt och vid tanken härpå hade Matti haft god lust att skrika till af fröjd. Om han blott varit säker på, att de äldre syskonen icke skulle se och höra honom. För deras skratt hade han alltid en synnerlig motvilja, när detta nämligen gälde hans egen person.

Nu hade julgranen blifvit vald. Den var i Mattis tycke den vackraste julgran, som kunde finnas i hela den vida världen. Och huru vacker skulle den ej blifva, när ljusen strålade från hvarje gren? Det vågade Matti knapt tänka på. I sin ficka bar han ett ganska rikt förråd af brända pepparkakor, som mamma förärat honom. Och så rädd han var att förlora en enda af dessa kunde han ej låta bli att i den sinnesstämning, han för ögonblicket innehade räcka två hela och dertill ännu en half åt Musti, som af förvåning höll på att bita honom i handen.

I barnkammaren satt Hanna. Dockskåpet måste städas och dockorna klädas i högtidsdräkter. Den kära, kära julqvällen, som nalkades. Ledsamt blott, att också den hade ett slut såsom alla andra qvällar. Det var då väl, att Matti hölls borta. Hanna hade ännu att förfärdiga en tofs i hans tömmar.

„Hanna! Hanna!“ hördes i detsamma Mattis gälla röst.

Hanna gömde arbetet. Matti trädde in vid dy-

stert lynne. Pepparkakorna hade alla tagit slut och knifven, som han just fått af morbror Gustaf, var försvunnen. Hanna försökte trösta honom. Hon målade i lifliga färger den efterföljande dagens öfverraskningar och förberedde honom på, att julbocken säkert nu såsom förr skulle ihågkomma honom med många vackra gåfvor. Men Mattis uppsyn blef dervid ännu mörkare och slutligen kröp hemligheten fram. Han hade åter stått bakom pappas dörr för att lyssna. Och hvad hade han hört? Jo, att julbocken alls icke tyc-ker om barn, som lyssna eller som annars äro olydiga, och att han lemnar dem alldeles utan gåfvor.

„Tror du Hanna, att det verkligen är så?“ frågade Matti.

„Det tror jag“, svarade Hanna mycket bestämdt, „kommer du ej ihåg Daddas berättelser om julbocken?“

„Jo, men kan då julbocken, som säkert är lika gammal som farfar hafva bättre minne än han“ invände Matti i det han borrhade sina blickar i de stackars oskyldiga dockorna, hvilka sutto der så uppsträckta och fina.

Hanna fortfor: „Det är just hans underbart goda minne, som skiljer honom ifrån vanliga människor. Han kommer ihåg, huru många gånger man narrats, eller lyssnat, eller annars varit olydig och envis.“

Matti kände sig stel af fasa. Så skulle det då gå med alla hans föreställningar om julkvällens fröjder. I sin förtviflan började han skrapa stolen med stoppnålen, som han tagit från ett ullgarnsnystan.

„Hanna!“ utropade han slutligen, „säg mig, hvad jag nu skall göra, ty utan gåfvor vill jag icke blifva“. Och nu runno Mattis tårar så ymnigt, att Hanna blef

rörd. „Du skall passa på i morgon, när julbocken kommer till oss och bedja honom om förlåtelse“, sade hon.

Matti upphörde att gråta. Han började fundera.

„Vet du Hanna, huru han ser ut?“

„Nej“.

När det blef afton, kröp Matti tyst i sin säng. Nu var han lugnare till sinnes. Efter en lång öfverläggning med systren var han fast besluten att i morgon, när julbocken kom, passa på i farstukontoret och bedja honom om förlåtelse. Om någon ändå kunnat säga honom, huru han riktigt såg ut.

Följande morgon steg Matti ovanligt tidigt upp och såg så högtidlig ut, att mamma frågade, om han var sjuk. Men han var visst icke sjuk utan glad och lycklig, ty i drömmen hade han sett julbocken och talat vid honom. Han hade varit lika god och vänlig som mamma och lofvat förlåta honom.

I den stora salongen stod granen och väntade att prydas. Barnen fingo tillsägelse att icke kasta en enda blick in i det hemlighetsfulla rummet. Ljufva timmar fulla af väntan och hopp! Hopkrumpen i en vrå satt Matti. Ingen gaf akt på honom. Ostörd fick han läsa öfver sitt tal till julbocken. „Söta, snälla herr Julbock, vill Ni förlåta mig och gifva mig lika många gåfvor som de andra?“ Så skulle han säga, och om julbocken då skulle svara: „nej“, så vore han ju styggare än alla de barn, han icke tyckte om.

Aftonen kom. Från granen tindrade ljus vid ljus. Sockergubbar och gummor, pepparkakshästar m. m. svängde sig dristigt på dess grenar. Nu skulle barnen få komma in. Men först ville mamma flytta

korgen med julgåfvorna i rummet invid salen. Hon hade gömt den i farstukontoret. Med lätta steg ilar hon ut. Tanken på barnens fröjd framtvingar leendet på hennes läppar. Men då hon nu öppnar dörren till kontoret möter henne ett skri, så genomträngande, att hon bleknar. Ljuset, som hon har i handen, håller på att falla. Hvad ser hon? Sin egen lilla Matti, som ligger lång rak på golfvet i kontoret och fäktar både med ben och armar under det han stirrar vildt på henne.

„Matti!“ utropar hon, „hvad felas dig, hvarför är du här?“

Men Matti, som insomnat under förväntan på julbocken och i drömmen sett en förfärlig bild af honom, är nu så förskräckt att han ej kan reda sina tankar.

Pappa för honom i hans säng. Allt göres för att lugna gossen. Det lyckas också snart, tack vare julgranen, som lyser så klart genom den öppna salongsdörren. Och nu berättar Matti allt för föräldrarna och syskonen. De skratta rätt hjärtligt åt honom. Men denna gång besväras Matti icke af deras skratt. Pepparkakshästarna tjusa hans öga. I ett enda tag vore han färdig att sluka upp dessa och sedan det öfriga.

Gåfvorna dansa in. Mattis hjärta klappar af fröjd. Han får alldeles lika många som de andra. I tysthet lofvar han sig sjelf, att aldrig mera vara olydig, aldrig narras och aldrig lyssna.

Och ljusen i granen de stråla allt klarare och klarare. De lysa och värma ända in i hjärtat.

Snögubbarne.

Hu, så kallt det var i dag. Ja så kallt, att det smälde i knutarne. Men det tyckte snögubbarne om, der de stodo sida vid sida på den stora gårdsplanen. Det var två riktigt ståtliga snögubbar, det måste man säga, ehuru deras ögon endast bestodo af kolbitar.

„Så vackert väder det är i dag, kamrat“, sade den ene af dem, „det är bra beskedligt af solen att icke lysa så varmt som i går. Då hade det också varit slut med oss.“

„Slut med oss“, upprepade den andre, „nej du, så hastigt går det då inte. Men det skall jag säga, att glör den der gula skifvan, som du kallar sol, ännu en gång så näsvist på oss som i går, så får hon allt akta sig.“ Och dervid grinade han riktigt fult, ty gossarne hade stoppat biten af en gammal räfsa i munnen på honom.

„Hm“, återtog den förre, „nog är det vi, som beskedligt få gifva vika. Vet du ej, att solen har stort välde öfver hela detta ställe och öfver alla, som finnas här? Det berättade just gårdshunden för mig i går.“

Nog vet jag allt, hvad du också låtsar veta och mera dertill, ty kom ihåg, att jag är två dagar äldre än du. Prata därför inga dumheter för mig. Jag skall säga dig, att solen är afundsjuk på oss, för det vi äro här ibland menniskobarnen och stå på fast mark, under det att han, den stackarn hänger der uppe och vet ej hvilket ögonblick han dimpar ned. Derför försöker han pina oss. Vänta bara, jag skall tala vid stormen, som är min vän och bedja honom gifva henne en puff i sidan.“

„Om du talar vid stormen, så uppstår det strid mellan solen och honom, och då är vår sista stund kommen“.

„Att du är pjåkig, det är då minsann icke att undra öfver. Säg jag icke, huru pojkarne satte uti dig en gammal ugnsqvast. Mig gäfvos de deremot till stöd farfars gamla bajonett, det hörde jag dem säga. Och därför står jag också alltid med handen i sidan och ser stursk ut.“

Nu tystnade båda. En hel skock med skolpojkar närmade sig under prat och stoj.

„Ser ni pojkar, der stå två morska snögubbar, kom låt oss skjuta till måls på dem“, hördes en ropa.

„Se på den der“, skrattade en annan, i det han pekade på honom som hade så långa tänder, „jag skall slå honom i hufvudet med latinska grammatiken, så får han först anledning att grina“.

„Och jag skall låta honom veta, huru en äkta snöboll smakar“, yttrade en tredje.

Snart uppstod en täflan mellan gossarne om hvem, som råkade bäst. De arma snögubbarne. Det sved

och brände i hvarje lem, och kolbitarne hotade att krypa ur sina hålor. Så der ja, nu föll en. Det var förfärligt, men ändå smärtsammare, när den blef inklämd ånyo.

„Kamrat“, jemrade sig den ene, när gossarne slntligen funno för godt att aflägsna sig, „lefver du ännu? Med mig är det förbi. Aj, aj, aj, så det värker i min kropp.“

„Pjåklås!“ utropade den andra, låtsande som om han alls icke känt till någon plåga, „detta var ju blott en lindrig lek. Ingenting biter för resten på en gammal krigare“, tillade han, ehuru ögat värkte så, att han velat gråta af smärta. Men han grinade i stället så gement, att gårdshunden, som låg i närheten, hade god lust att rusa på honom.

„Nu känner jag på mig, att stormen kommer“.

„Låt honom komma, det är bra“.

Och stormen kom. Den slet och ref om de kala träden och körde upp snön i stora hvirflar. Käpparne, som snögubbarne höllo i handen blefvo slängda långt bort. Så gick det också med deras hattar.

„Sade jag dig icke, att det skulle gå illa med oss?“ klagade den ene af dem.

„Kanske med dig“, ljöd svaret. Men knapt hade han sagt detta, så slets hans ena arm ur led. Det gjorde så ondt, att han åter velat gråta med sina kolögon. Till råga på olyckan tittade solen fram. Hon sken så klart, att de små snöstjernorna glänste som silfver på buskar och träd. Och sparfvarna hoppade glada från qvist till qvist likasom hade de anat, att bättre dagar snart skulle randas för dem.

Men från snögubbarnes ögon rann tår efter tår. De sågo så magra och ynkliga ut, att gårdshunden kände medlidande med dem.

„Kamrat“, stammade den högmodige, „vill du förlåta mig, för att jag alltid varit stygg emot dig?“ När han sagt detta föll han ihop. Det var den tunga bajonettens fel. Men ugnsqvasten, den stod allt ännu, gubben likaså. Barnen lagade nya snöbollar, lappade honom här och der, och så var han åter lika ståtlig som förr.

„Det är bättre att vara ensam än i dåligt sällskap“, morrade hunden vid sin koja. I brist på annan sysselsättning hade han ofta lyssnat på snögubbarnes samtal och derigenom lärt sig känna dem.

Men snögubben låtsade icke höra honom. Han sörjde uppriktigt sin kamrat, ty han hade ett godt hjärta fastän han bara var en simpel snögubbe.

Rödelsedagen.

Erik fylde i dag sju år. På hyllan i skafferiet fanns en stor sockerkaka. Farbror, faster och kusin Gerda skulle infinna sig på förmiddagskaffe.

Medveten om sin värdighet som dagens hjelte måtte Erik golfvet i barnkammaren med långa steg, under det blicken allt emellanåt stannade med förtjusning på de nya stöflarna med sina blänkande skaft. Det var märkvärdigt, huru mycket lättare man gick med dem än med kängorna. Dessa ville han redan i dag skänka åt gårdsvaktens pojke. Mamma skulle nog gifva tillåtelse dertill. Aldrig skulle han ändå sjelf mera begagna dem.

Tamburklockan ringde. Erik skyndade sig till dörren för att med sina bästa fotskrapningar taga emot gästerna. I dag trodde han sig kunna bocka, såsom pappa ville. Och bra gick det. Men hans tankar upptogos så af de kära stöflarna, att alla vackra lyckönskningar, som tilldelades honom, endast susade förbi hans öra. Ja, han var så frånvarande, att han ej hade en klar föreställning om, hvem som gifvit honom den påse, han höll i handen.

Nu bar det af för honom i barnkammaren igen med kusin Gerda vid handen. Den stora gunghästen drogs fram. Erik föreslog, att man skulle resa till marknaden. Men Gerda, som nyss fyllt 8 år fann intet nöje häri. Hon ville bara se på bilderböcker. Hennes mamma brukade säga, att barn blifva mycket kloka, när de tidigt lära sig att tycka om böcker.

Erik öfverraskade sig sjelf med att stå med öppen mun och åhöra kusinens förståndiga meddelande. Han hade nog också böcker, men då dessa voro några dagar gamla, kunde han ej längre fördraga dem. Bästa beviset härpå var, att bladen lågo kringspridda öfverallt i lådor och skräpgömmor.

„Jag får icke fara så der illa med mina böcker“, sade Gerda.

Erik gjorde förtviflade försök att få ihop bladen till boken, som handlade om „Pompes bedrifter“, men då detta misslyckades, dristade han sig till att svara: „de ha' gått sönder“. Inom sig tänkte han så här: „fy hvad jag skäms, när jag nu får böcker till julen skall jag hålla dem bra vackert“.

När skall du börja gå i skola?“ frågade Gerda plötsligt.

„Jag vet icke, men om jag skulle få göra såsom jag sjelf ville så skulle jag aldrig gå i någon skola,“ försäkrade Erik.

Du är riktigt en otäck pojke!“ Och i detsamma rynkade Gerda försmädligt på sin lilla näsa. Bladet, hon vände om, var ju så suddigt och fullt af fläckar, att hon ej kunde göra annat.

Men när Erik märkte detta kände han sig för-

olämpad i högsta grad. Blodet steg honom upp i ansigtet, och i samma ögonblick brände Gerdas kind af ett häftigt slag.

Erik rusade i förskräckelsen ut i köket och det med en sådan fart, att han höll på att krossa Kajsas favorit, den grå kissen. Men plötsligt kände han sig omfattad af ett par starka armar. Det var pappa, som nu förde in honom. Han skulle bedja Gerda om förlåtelse. Det var ett förfärligt ögonblick för honom. Näst ordet „skola“ var „förlåt“ det värsta ord, han visste. Men hvarför skulle också faster och farbror stå alldeles bredvid honom. De skulle lemnat Gerda och honom på tumanhand, då hade det gått mycket lättare.

När skymningen inbröt, brukade Erik vanligen blifva vid dåligt lynne. Det retade honom, att mamma icke genast tände eld på lampan. Han hade alltid så mycket att syssla med just då, men han såg icke. I dag märkte han med glädje, att det blef allt mörkare i rummet. Då drog han långsamt händerna bort ifrån ansigtet och blickade skyggt omkring sig. Hade man lemnat honom allena? Nej, der satt ju mamma i gungstolen. Erik stirrade på henne. Var det möjligt, att hon gret? Då var det öfver honom, hon sörjde. Erik ville skynda fram och hviska i hennes öra det der ordet „förlåt“, men ju längre han betänkte sig, desto svårare föreföll det honom. Han tyckte att han var fastvuxen vid sin plats. Ack, om hon ändå vetat, att han i tankarna gång på gång lindat sina armar om hennes hals och känt hennes kyss på sin kind. Men hon måste ju tänka, att hans hjärta var bra styggt och elakt.

Alla gingo till hvila. Mamma böjde sig ned öfver Eriks bädd och hviskade: „Gud välsigne mitt barn, måtte han blifva en snäll gosse“. Hon var så blek och såg så sorgsen ut. Eriks hjärta bultade. Nu, ja nu skulle han säga henne allt, hvad han kände inom sig. Men orden voro likasom fastvuxna på tungspetsen. Han hade ej kraft att lösgöra dem. Och så var det ju egentligen Gerdas fel alltsamman.

Mamma gick bort, men just när hon släckte lampen hörde hon Erik hviska: „Mamma, mamma förlåt!“ Hon knäböjde vid hans säng. Fullmånen, som i detsamma rullade upp, fann den lille gossen med ett leende på läpparne slumrande i sin bädd.

Svalboet.

¶ Svalboet under takåsen var jubel från morgon till qväll. De små ungarna blefvo större och kraftigare för hvar dag och till föräldrarnas stora glädje voro de ovanligt kloka och försigkomna. De kunde redan höja på vingarna något litet och på sitt sätt tacka far och mor för födan, som de anskaffade. De förstodo att lyssna, när mor satt och qvittrade, tills de sjelfva fingo lust att försöka. Och när de då märkte, att det lyckades allt bättre och bättre, så kunde de hålla på med sitt pipande så länge att de gamla riktigt tröttnade att höra på.

En dag voro de små lemnade allena. Tiden blef lång för dem.

„Hör ni“, sade den äldsta, „jag tycker, det är obeskedligt af far och mor att lemna oss så länge allena. Hvad skola vi nu roa oss med?“

„Qvivitt, qvivitt“, pepo de andra, „far och mor söka ju åt oss mat. Låt oss vara snälla under tiden.“

„Det är så tråkigt, qvivitt, qvivitt“, ljöd svaret, „far och mor pjåka så rysligt med oss. Jag skulle redan för längesedan velat flyga dit bort till det der stora trädet i skogen.“

„Du kan ej flyga ännu“, pep den minste brodren.

„Tyst du lilla, näsvisa varelse. Jag skall nog visa eder att jag kan.“ Och så klef han upp på kanten af boet, bredde ut sina små vingar och var inom ett ögonblick försvunnen.

„Han föll“.

„Tror du det?“

„Hvad skall far och mor säga, qvivitt, qvivitt?“

I detsamma hördes ett gladt qvitter. De gamla återvände. Men huru stor blef ej deras sorg, när de nu hörde, hvad som händt under deras frånvaro? Mor satte sig i ett hörn af boet, gömde hufvudet under vingen och gret så bittert, att alla ungarna måste instämma. Men far flög genast bort för att om möjligt återfinna sin förlorade älskling. Och der låg han på marken just nedanför boet, men död med brutna vingar. Det var så, som den lille sagt. Han kunde ännu icke flyga.

I svalboet var det icke mera så gladt som förr. Väl hördes de gamla redan tidigt på morgonen, när solen gick upp, höja sina röster. Det var deras sedvanliga sång till Skaparens ära. Men ofta sutto de tysta och sorgsna med ruggiga fjädrar. Vingarna ville ej mera bära dem. Och ändå hade de ännu så många att lefva för.

„Det gör mig ondt att se far och mor sörja så“, sade den förståndigaste af ungarna en dag, då föräldrarna voro borta.

„Mig också, mig också“, svarade de andra.

„Låt oss nu besluta att aldrig med vett och vilja

bedröfva far och mor. Det är vår skyldighet att försöka godtgöra, hvad vår broder brutit“.

„Ja, låt oss göra det qvivitt, qvivitt“. Och nu öppnades fem små näbbar, och der ljöd ett qvitter så gladt, att föräldrarna, som återvände, kände sig helt varma om hjärtat.

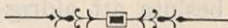
„I morgon skola vi alla tillsammans företaga en färd ut i skogen“, sade svalpappa en dag.

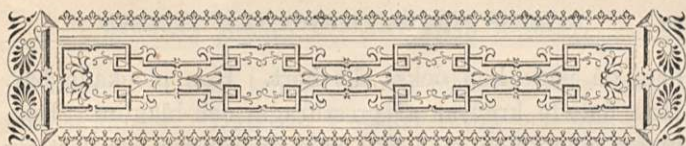
„Så roligt, så roligt, qvivitt, qvivitt“, jublade de små. De hade en och annan gång under fars och mors ledning företagit sig kortare färder, och det var så innerligt roligt att sväfva der uppe i luften.

Följande dag var solig och varm. Den lilla svalfamiljen gjorde sig redo till utfärden. Och när nu ungarna erhållit några goda råd och förmaningar, lyftades vingarna, och det bar af under jubel och sång. Endast svalmor drog i tysthet en suck. Hon tänkte på sin döde älskling.

Mot aftonen skedde återfärden. De små skulle aldrig glömma denna dag, så roligt hade de haft i den gröna skogen. Men nu voro de helt utmattade af trötthet och med en känsla af glädje och tacksamhet tänkte de på sitt lilla hem under takåsen.

Men ack, der fans icke längre något bo! Litet mossor och några halmstrån utvisade blott stället, der det varit. De stackars fåglarnas förtviflan kan ej beskrifvas. Hvem hade varit så hjärtlös och beröfvat dem deras kära bo? Kunde det vara någon af menniskobarnen? De hade aldrig förstätt sig på att vara rädda för dem.

Barnens första utflygt från hemmet.

I Invid sjöstranden, några mil ifrån staden, låg en liten egendom. Här bodde en gammal sjökaptän med sina två barn. Gossen hette Axel och flickan Elli. Redan för flere år tillbaka hade deras moder dött, och för att ersätta barnen den hädangångna egnade fadren dem all den omsorg och kärlek, hvaraf han var mäktig.

I huset fanns dessutom en annan ännu, som älskade barnen så högt, att hon nästan afgudade dem. Det var Stina, den gamla trotjenarinnan. Och med barnslig kärlek och tillgifvenhet slöto sig de små äfven till henne.

Under de långa höst- och vinteraftnarna, då fadren vanligen var sysselsatt vid sitt skrifbord, togo de sin tillflykt till Stina. Det var så roligt att höra henne med sin darrande stämma öfverrösta den surrande spinnrocken.

När vintern förgick och det blef sommar, brukade Axel följa fadren på åker och äng, då Elli deremot var Stinas lilla „hjelpreda“. Men när solen sken rikligt klart, och sädesfälten böljade så vackert för vin-

den, då ilade hon också dit bort. Hon plockade bär. Hon flätade kransar af prestkragar och blåklint. Derunder sjöng hon med full hals de sånger, hon lärt sig af Stina. Ibland hände det, då hon just höll på att förfärdiga sin blomkrans, att hon försjönk i tankar. Hvad ondt hade hon egentligen gjort, efter Gud tagit hennes moder upp till sig. Hon kände en gosse, som bestämdt var obeskedligare än hon, ty han plägade bland annat fånga fjärilar, rycka af deras vingar och så låta dem vrida sig i döds kampen. Detta var ju rysligt illa gjort. Och ändå hade denne gosse en snäll moder. Huru var det så?

En dag fann Stina den lilla flickan bittert gråtande. Hon hade borrarat sitt hufvud djupt in i en dyna och snyftade häftigt.

„Åh kära mitt hjärta, hvarför gråter hon så?“ frågade Stina vänligt, „är det Axel, som nu igen varit framme med sina konster?“

„Kära, kära Stina“, snyftade Elli, „pappa sade i dag, att han skulle sända Axel och mig till staden för att börja gå i riktig skola. Men kan jag lemna eder alla? Nej, nej!“

„Nå“, sade Stina, „det är ju ej något att sörja öfver. Hör Elli, i staden får hon gå fin och granr, äta karameller och passera på gatorna. Det är annat det, än att springa barfota på bondlandet.“

„Nej Stina, det är just det förfärligaste att nödgas gå med skor och strumpor alla dagar“.

Axel kom in svängande i handen en repstump. När han såg Elli gråta började han retas med henne. Fadrens meddelande i dag hade också gjort sin verkan

på honom. Gråta kunde han ju icke, ty detta anstod endast flickor. Han var i stället retlig och otålig.

„Har ormen bitit dig, efter du grinar så illa?“ frågade han med den försmädligaste ton i världen. „Flickor äro ändå underliga varelser“, fortfor han i det han svängde med repstumpen, så att fenstren voro i fara, „endera skratta de så, att en annan kan mista sina öron, eller också gråta de. Nej, det har mången gång förargat mig, att du ej är en gosse. Då skulle vi slåss alla dagar.“

„Nog har han visat att han kan slåss med flickor också“, menade Stina, „gå nu ut igen och lemna oss i fred“.

„Jag vill först smaka på sylten, som du kokade i dag, Stina“.

„Jo, det skall han få och Elli med. Kommen nu i köket och varen glada igen“.

Dagen instundade, då kaptenen skulle följa sina barn till staden. Sorgen var stor i det lilla hemmet. Stina gret, Fiskar Kalle gret och Nero vandrade med slokande öron från den ena till den andra. Axel ensam visade sig glad och uppsluppen. Han sväljde ned tårarna med våld och gjorde allt för att intala sig mod. När han återvände till julen, skulle tjänstefolket måsta kalla honom „herre“.

„Huru kan du gråta så der, skäms du inte“, sade han till Elli, just när de stego upp i åkdonet. Men när de sedan kommo till den stora, röda grinden, och torparens Gustu, den kära lekkamraten, stod der invid svängande till afsked sin trasiga mössa, då kändes det åter så underligt i bröstet på honom. Han nästan

önskade, att han för detta ögonblick varit en flicka och fått gråta fritt.

För hvart steg, som Polle tog, kändes det för Elli, som om en del af henne sjelf blifvit borttryckt. Hon kunde omöjligt instämma i pappas och Axels glada skämt. Tankarna voro fästade endast vid hemmet och föremålen der. Hon såg så tydligt Stina i den grå kjolen och med det randiga förklädet vandra öfver gården. Hon tyckte sig sitta nere vid viken, der strand och himmel speglade sig. Derborta under albuskarnas skugga blommade gula och hvita neckrosor, och ute på fjärden syntes en slup med sina mjellhvita segel. Der kom Kalle i sin röda blus hållande i handen en stor knippa med fiskar. Och der Silfverrosa, som pinglade med sin skälla. Efter henne dansade kalffarna i takt, och Nero skälde på dem af alla krafter.

Men allt detta var ju blott inbillning, och när Elli tänkte derpå, ville tårarna ånyo tränga fram. Hon torkade dock genast bort dem, så att ingen märkte det.

Den gamla pastorskan, hos hvilken barnen skulle bo, välkomnade dem hjärtligt. Men Elli tyckte, att hennes blickar voro så genomträngande, att hon måste rodna af blygsel. Hon var alldeles yr i hufvudet både af åkningen och af ovana att se så mycket folk, och en obeskriflig längtan grep henne att få springa bort den väg, hon kommit. Men pappa och den gamla frun sutto och talade så högtidligt med hvarandra, att hon måste sitta stilla, ehuru fötterna riktigt brände i kängorna, och tårarna i ögonvrån.

Efter fadrens bortresa lugnade Axel sig snart nog. Men för Elli voro dagarna nästan outhärdliga. Bilder

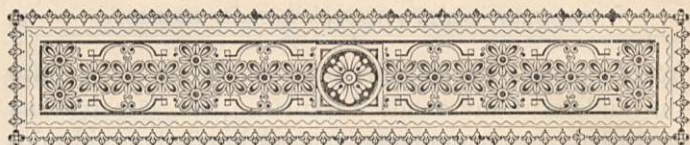
från hemmet föresväfvade henne så lifligt, att hon ofta var alldeles frånvarande i skolan. När lärarinnorna då kallade henne ouppmärksam, så kunde hon vid minnet häraf ligga och gråta långt in på natten.

Då de andra barnen lekte under fristunderna, stod Elli alltid tyst och såg på. Detta förargade Axel och han sade ofta häftigt till henne: „Jag får ju riktigt skämmas för dig“. Men hvad kunde hon hjälpa, att hon kunde hvarken gå eller stå som de andra och alra minst skratta. Och nu kom hon ihåg, huru Stina och hon ofta brukade skratta tillsamman. Ja, det var der hemma det.

Småningom återkom dock Ellis glada lynne. De fingo så ofta bref ifrån hemmet, och det var barnens stora fröjd att kunna besvara dessa. Elli skref också till Stina, att hon skulle lära henne skrifva, ty Stina beklagade sig alltid öfver att nödgas anlita en „skrifvare“, när hon ville säga något åt sin gosse, som var sjöman.

Innan kort var Elli allmänt afhållen icke allenast i skolan utan också af den gamla pastorskan. Ingen kunde hitta på så roliga lekar som Elli, tyckte kamraterna. Ingen kunde så bra sina lexor som hon, sade lärarinnorna. Men pastorskan kallade henne sin lilla „solskensstråle“, ty det var aldrig så soligt och gladt i hemmet, som då Ellis rosiga anlete tittade in genom dörren.

Lilla Janne.

Ensam satt han i den lilla, trånga stugan. Far och mor voro borta på arbete och hade strängt förbjudit honom att gå ut. Hvad skulle han göra? Timmarna blefvo så långa, långa. Han tryckte sin bleka kind tätt intill den lilla fensterrutan. Om han blott en enda gång fått springa så mycket som han orkade dit ned till stranden och doppa sina fötter i det friska, klara vattnet. Se, huru vågorna glittrade och lekte i solskenet. Nej, det vågade han ändå icke. Men tänk, om han ej skulle säga något åt far och mor. Här fans ju ingen, som förrådde honom. Han kände en sådan brinnande längtan att få rulla sig i det gröna gräset.

Sakta närmade han sig dörren som om han fruktat att störa någon. Skulle han våga skjuta upp den? Kanske stod der en röfware, som genast skulle gripa honom.

Det stora vägguret slog i detsamma några tunga, sömniga slag.

Janne blef så förskräckt, att hans hjärta började klappa. „Stygga klocka, hvarför skrämde du mig?“

yttrade han halfhögt i det han återtog sin plats vid fenstret. Det var alldeles omöjligt för honom att smyga sig ut. Hvarför, det visste han ej.

Der låg a-b-c boken på bordet. Modren hade framtagit den och ålagt honom att läsa flitigt. Janne grep tag uti den. Ofvanpå pärmen var en ståtlig tupp afbildad. Snart satt han försjunken i betraktande af bilden. Om han ändå varit en tupp så skulle han fått röra sig fritt. Och nu började han fundera på den saken, om tuppen hade far och mor eller icke.

„Tuppen galar“, stafvade han långsamt och eftertryckligt. Men så måste han igen se ut genom fenstret. Ju längre han såg, desto skönare syntes honom den blå himlen och desto vackrare tyckte han sig höra fåglarna sjunga. Engång när han var mycket, mycket liten, hade han hört talas om någon, som hette Gud och som bodde der uppe, hvarest stjernorna synas om vintern. Och ehuru han var så liten, när Storgårds Lena berättade detta för honom, så kom han ihåg nästan hvart ord. Ja, han skulle aldrig glömma det, om ock han engång blefve så gammal som far och mor. Nu förstod han, hvad Lena menat, när hon sade, att Gud finnes öfverallt. Derute i den vackra naturen måste Han finnas. Men inne i stugan kunde Han väl icke vara?

Vid denna tanke blickade Janne omkring sig. „Tänk om Gud verkligen vore här med mig“, hviskade han, „nej, det vore rysligt ledsamt, om Han skulle se, huru ful och osnygg vår stuga är. Men jag kan ju taga qvasten och sopa den, så blir tiden icke så lång.“

Nu började han med hurtiga tag draga den gamla, torra qvasten fram och tillbaka. Det var ett eget sätt att sopa, men bra blef det ändå. Derpå stälde han stolen, som förlorat ett ben längst bort i en vrå och hängde upp fars gamla rock på spiken invid dörren.

Uret slog ånyo. Men denna gång blef Janne icke uppskrämd. Han blickade omkring sig helt förnöjd. Nu skulle Gud finna deras stuga kanske lika vacker som alla andras. Och tanken att han ändå icke var ensam, utan att Gud var med honom, gjorde honom nöjd och lycklig. Tänk, om Gud skulle tala vid far och mor, att de skulle låta honom gå ut. Han ville nu sätta sig vid boken och läsa flitigt, så att mor icke skulle behöfva taga honom i luggen. Ja, det ville han. Men först måste han ännu en gång titta ut genom rutan. Sedan ville han läsa hela den återstående delen af dagen.

Smågnolande drog han fötterna under sig på bänken och hvilade hufvudet emot handen. Solen blickade så vänligt in genom fenstret och smekte de ljusa lockarna. Gossens ögon slöto sig. I drömmen såg han sig omgifven af Guds englar. De fäste på hans skuldror stora vingar, och så sväfvade de alla dit upp mot den klara, blå himlen. O, huru lycklig han var!

Jespus, Nickus och John Blund.

Små snälla barn hafva många vänner. Ibland dessa räkna sig Jespus, Nickus och John Blund. De äro tre bröder, hvilka hafva den besynnerliga egenkapen att kunna göra sig osynliga. Derför märka de små dem icke heller.

Om aftonen när barnen just hålla på med sina lekar, öppnas dörren helt sakta, och Jespus tittar in. Han vill se, hvad barnen hafva för sig och om de äro snälla mot hvarandra. Der ser han lilla Edit, som sitter och vaggar sin docka. Han smyger sig på tå till hennes sida, sätter sig ned på en pall och betraktar den lilla.

Plötsligt har Edit förlorat lusten att leka. „Jag är så trött“, utropar hon och gäspar i detsamma, så att Bertel, som stält upp käglorna på golfvet nära henne, måste skratta.

„Edit kommer aldrig ihåg att sätta handen för munnen, när hon gäspar, ehuru mamma alltid påminner oss derom“, förebrår syster Gerda. Men knapt har hon utsagt detta innan hon sjelf begår samma fel.

„Fy dig Gerda, som narrar mig att gäspar“, ut-

brister Bertel. Nu gäs pa de alla tre. Det blir en fröjd, som höres ända in i pappas kammare. Han stänger dörren för att icke störas. Men barnen, de fortsätta både att gäs pa och skratta och Jespu skrat tar med, så att han måste hålla sig för magen.

Mamma kommer in och ber barnen skynda sig till qvällsvarden. Pappa väntar redan. Jespu smyger sig då ut och säger till sin broder Nickus: „Nu är det din tur att roa de små“.

Nickus går in i matsalen lika tyst och obemärkt som Jespu. Han ställer sig bakom Bertels stol. Det är seden i huset, att barnen sitta alldeles tysta under måltiden. Pappa och mamma tala om ett och annat. Då brister lilla Edit helt hastigt ut i skratt. Hon kan ej låta bli, när hon ser Bertel oupphörligt nicka med hufvudet, och sedan blir han för hvar gång så förskräckt, som om han gjort något illa.

Pappa märker det också.

„Hvarför nickar du så åt mig, min gosse! Se upp i taket. Der hänger en tjock guldtråd.“

Alla barnen se med uppspärrade ögon emot taket.

„Ånej, pappa“, säger Gerda, „icke finnes der ju någon guldtråd“.

„Du är så sömnig, att du ej kan se den“, skrat tar pappa.

Barnen gå till hvila. Mamma går från bädd till bädd, läser aftonbönen turvis med hvar och en af de små, kysser dem sedan och lemnar rummet.

John Blund träder in i barnkammaren. Under sin ena arm bär han en stor paraply. Han ser sig omkring. Huru älskliga äro ej barnen, der de hvila

på de hvita kuddarne. Han kastar en slängkyss åt hvar och en af dem, sätter sig sedan på lilla Edits sängkant. Nu tager han ifrån sin ficka en spruta och sprutar i hennes öga något. Det är alls icke något farligt. Visst icke, John Blund gör aldrig ondt åt barnen lika litet som hans bröder.

Likväl sticker det nu i Edits ögon. Hon gnuggar dem med båda händerna. Det blir icke bättre. Hon sluter dem, men öppnar dem långsamt igen. Så stretar hon en lång stund emot sömnen. Slutligen gifver hon vika och nu sofver hon så godt med sina små händer hopknäpta ofvanpå täcket. John Blund spanner upp den stora paraplyn. På denna äro de vackraste bilder afmålade.

„Så vackert, så vackert!“ utropar Edit i sömnen. Hon ser trädgårdar med gyllene träd och buskar. Hon ser salar med golf och väggar af glas och der sjelfva konungen med en krona, som skimrar så, att det sticker i ögonen. Till alra sist ser hon Guds vackra skinande englar sväfva omkring sin bädd. De breda sina hvita vingar öfver henne. Hon tycker att hon ej ens i sin mammas famn hvilat så godt som under dem och hon ler i drömmen.

Efter en stund tager John Blund sin paraply och flyttar sig till de andra barnens bäddar. Det går alldeles på samma sätt med dem som med Edit, om de nämligen varit snälla hela dagen. Men om de deremot varit olydiga och icke bedt sina föräldrar om förlåtelse, innan de lagt sig, så går John Blund förbi utan att ens se på dem. De stackars barnen känna sig då långt ifrån lyckliga. Rummet är så fult och

mörkt, om också lampan brunne, och bädden är så kall och hård. När de slutligen somna, drömma de icke om englar, nej, de drömma om elaka troll, som med våld vilja föra dem från hemmet.

Men Jespus, Nickus och John Blund skynda sig nu bort. Hvar de riktigt bo, det vet ingen. Så mycket vet man dock, att hvarje hem har sin Jespus, sin Nickus och sin John Blund. Och efter de återkomma hvarenda qväll, så kunna de ju icke bo alltför långt borta.

Vid brasan.

Vintern stod för dörren. Regnet sqvalpade ur takrännorna och vinden pep in mellan fensterluckorna.

Men om det var otrefligt derute, så bjöd man till sitt bästa för att ställa till trefnad inomhus. Om aftnarna samlades man omkring den sprakande brasan. Pappa tog sin plats i gungstolen med den långa pipan i handen. Mamma satt i soffan och stickade strumpa. Bredvid henne var gamla farmors plats.

„I dag är det min tur att sitta närmast farmor“, sade Alma en afton, då man som vanligt hade samlat sig kring brasan.

„Ja, men jag får hålla i farmors ena hand“, fortfor Gunnar.

„Och jag i den andra“, tillade Lisi.

„Farmor smålog. Hon förstod barnen så väl. De ville höra någon saga.

„Haj fajmoj också vajit bajn?“ frågade lilla Lisi i det hon smekte den skrynkliga handen, hon omfattat.

Den gamlas ögon fylles af tårar. Hon svarade rörd. „Ja, min kära, lilla flicka, så lycklig har också din gamla farmor engång varit“.

Tre par ögon riktades nästan samtidigt upp till

farmor. Man är väl lyckligare, då man är gammal än när man är barn, då får man ju göra allt hvad man vill, tänkte barnen.

När nu pappa, som lagat om elden ställt eldgaffeln på sin plats och Alma på mammas uppmaning bjudit omkring stekta äppel, intog hvar och en sin plats, och farmor begynte:

„Det var engång en gosse och en flicka. De gingo en sommardag ut i den stora skogen. Der var så grönt och vackert och tufvorna voro fulla af de skönaste bär. Huru det var, gingo de allt längre och längre, tills de slutligen ej mera hittade hem. Då började flickan bittert gråta. „Gråt icke“, tröstade brodren, „Gud är ju med oss också här i skogen. Nu måste vi söka skydd för natten uti någon bergshåla.“

Plötsligt hörde de ett tjutande ljud. Och ganska riktigt lunkade en stor lurfvig varg ut ifrån skogen.

„Hu, hvad jag är rädd, mamma, mamma kom och hjälp oss“, ropade flickan.

Men gossen fattade mod. Han gick emot vargen och sade: „Snälla, snälla varg gör ej illa åt mig och min lilla syster. Vi ha' gått vilse och hitta ej mera hem, därför måste vi nu vara här öfver natten.“

„Jasså, är det så“, svarade vargen, „efter du ber så ödmjukt om nåd, så vill jag ej röra vid er. Men en sak skall jag lägga er på minnet. Reta ej en gång till min hungriga mage.“ Så lunkade han bort. Visserligen hade han här kunnat få en god bit åt sig och sin familj. Men han var emellertid nöjd med sin ädelmodiga handling.

Följande dag kommo barnen till en herrgård. De

gingo in i köket och frågade, om de kunde få en brödbit. De hade gått vilse och icke ätit något på länge. Men jungfrurna afvisade dem. „Vi tro er icke och vilja ej ha' något att skaffa med tiggaringar“, snäste de.

„Det vore väl ingen skam att vara tiggaringe, men att tala osanning vore ju både synd och skam“, yttrade gossen. Och så tog han sin syster vid handen och de vandrade hungriga och ängsliga vidare.

„Djuren äro barmhertigare än människorna“, snyftade flickan.

När skymningen inföll, nalkades de en bondgård. Då de nu här berättat sin nöd för värdinnan, sade hon vänligt: „Stackars små barn, nu måste ni blifva här öfver natten och hvila er. Gud skall nog sedan visa er vägen till hemmet.“ Och så satte hon det rykande grötfatet på bordet och bad dem taga plats. Derpå bäddade hon åt den ena på bänken och åt den andra i sängen. De stackars barnen voro så lyckliga att de måste gråta och innan de somnade glömde de ej att tacka sin himmelske Fader, som ledt deras väg till denna gästvänliga boning.

Om morgonen när de skulle gå, fingo de med sig ett stort knyte med matförråd. „Gud vare med er“, dessa voro värdinnans sista ord, der hon stod på trappan och såg efter dem.

Vederqvickta både till kropp och själ vandrade de båda barnen långt in på natten. Men huru de än vandrade dagar, veckor, månader, år, så kommo de aldrig mera hem. Ja, ännu i dag vandra de från gård till gård, från stad till stad. Sällan röna de vänlighet af människorna men ofta nog hårdhet. Och nu skall

jag säga er de båda barnens namn. Flickan hette Ödmjuk och gossen God.“

„Tack, tack farmor!“ utropade de små.

„Kanske hitta de också hit till oss“, menade Gunnar. Han hade storligen beundrat gossens mod vid mötet med vargen.

„Ja, tänk om de skulle komma redan i afton“, fortfor Alma, „då, mamma, skulle vi låta dem bo hos oss alltid, icke sant?“

„Gerna, mina barn“.

„Ja, ja“, jublade de andra, „så skulle de aldrig mera behöfva vandra så der och blifva illa bemötta af elaka menniskor“.

„Jag har aldrig kunnat fördraga jungfrur“, förklarade Gunnar, „men nu hatar jag dem riktigt“.

„Så gjorde icke Ödmjuk och God“, sade farmor. „Nej“, inföll pappa, „och därför önskar jag intet högre, än att Ödmjuk och God skulle komma hit till oss och blifva edra trognaste vänner hela lifvet igenom“.

„Ja, vi skulle älska dem lika högt som vi älska hvarandra“, försäkrade alla tre barnen.

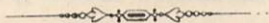
„God skall bo med mig“, sade Gunnar.

„Och Ödmjuk med oss flickor“, fortfor Alma.

„Gud gifve det“, hördes farmors darrande stämma tillägga.

Brasan hade slocknat till en blek glöd. Men i matsalen var den stora taklampan tänd. Qvällsvarden väntade.

Ännu några timmar, så hade alla gått till hvila, och natten bredde öfver nejden stillhet och frid.

Förnöjsamhet medför glädje.

Nära intill herrgården låg en liten, förfallen stuga. I denna bodde Maja med sina två barn. Hon var mycket fattig, ja så fattig, att hon stundom ej hade bröd åt sig och barnen.

„Stackars Maja, hon vet ej af någon fröjd i verlden“, brukade grannarna säga, när de sågo henne vandra förbi tidigt på morgonen och sent på qvällen. Men huru misstogo de sig icke. Maja klagade aldrig öfver sin lott i lifvet. Hon tackade tvärtom Gud för helsa och arbete, för sina två barn och för sin stuga, den hon ej velat byta mot det skönaste palats. Ingen anade, huru mycken förnöjsamhet och glädje bodde oaktadt fattigdomen under det låga halmtaket.

När Maja om morgonen begaf sig till herrgården, der hon vanligen dröjde hela dagen vid sitt arbete, tillsade hon barnen att vara snälla mot hvarandra. Det var barnens fröjd att lyda sin moder, och så förflöt dagen för dem under lek och språng allt under förväntan på den stund, då modren syntes borta vid vägens krökning. Så bar det af för dem i kapp ned till grinden och genom spjelorna på denna spejade längtande blickar utåt landsvägen.

Nu var det julafton. Maja, som slutat sitt arbete tidigare än vanligt, ilade hemåt. Stora snömassor hade hopat sig på vägen och den kalla vinden ref och slet om hennes kläder.

„Stackars Maja“, sade grannarna åter, „hon vet visst icke af någon julfröjd“. Ack, om de vetat, att det icke var vinden allena, som purprade den magra kinden, utan att i hennes hjärta bodde en känsla, som värmden underbart. I korgen, som hon bar i handen fans ett och annat godt till helgen. Det hade den rike godsegarens fru sjelf gifvit henne. Och medan hon nu stretade fram steg för steg såg hon i tankarna sin lilla stuga så upplyst och trefflig och barnen med detta leende, man finner hos lyckliga barn.

I bygden vida omkring herrskade denna stillhet och ro, som alltid föregår stora högtider. Då är allt stök och bråk förbi och man väntar blott på högtidens annalkande.

Genom det lilla fenstret i Majas stuga spred brasan sitt klara sken öfver den hvita snön. Det såg så varmt och inbjudande ut derinne, att några sparfvar, som flögo förbi kände sig dragna till fenstret der de frusna och hungriga började picka på rutan.

„Mamma“, sade flickan, „få vi ej gifva några brödsmlur åt de stackars fåglarna“?

„Gerna barn“, svarade Maja, som just kokade julgröten. Och medan nu barnen på herrgården dansade kring den strålände julgranen, stodo Majas barn utanför den lilla stugan med sin brödbit i handen. Sparfvarna gånge genom flaxande och pipande sin glädje tillkänna öfver smulorna, de fingo, och barnen

gladde sig innerligt deråt. Men Guds öga, som vakar natt och dag, qväll och morgon, blickade med välbehag ned på dessa fattiga barn. Deras omsorg om de små fåglarna skulle icke blifva obelönad.

„Vet du mamma, nu först känner jag mig riktigt lycklig när jag vet, att de hungriga sparfvarna också fått något“, yttrade gossen, sedan de kommit in igen.

„Ja“, tillade flickan, „så är det också med mig. Jag undrar just, om barnen på herrgården kunna känna sig lyckligare än vi i afton.“

„Gud signe er barn“, svarade Maja rörd, „måtte ni alltid känna en sådan glädje af att dela med er åt andra af det lilla ni eger“.

„Nog vore det ändå roligt att en enda dag få vara ett herrskapsbarn. Lille herr Knut berättade engång för mig huru rysligt många vackra leksaker de få på julkvällen,“ menade gossen.

„Nå, om du nu vore i herr Knuts ställe, hvad skulle du göra mitt barn?“ frågade Maja småleende.

„Jag skulle äta bara godt, karameller och bullar och så skulle jag försöka, huru det kännas att ligga på sådana der rysligt mjuka dynor, som jag engång kände på. Det var då stor städning till midsommaren på herrgården och alla sängkläder buros ut på gården“.

„Nej“, sade flickan, „om jag finge vara en dag i fröken Sigrids ställe, så skulle jag fylla stora korgar med mat och kläder och sedan resa omkring till alla fattiga. Åt dig mamma skulle jag hemta, ja, jag vet ej riktigt, huru mycket du skulle få. Men aldrig skulle du sedan mera behöfva arbeta så mycket som nu.“

„Kära barn“, sade modren alvarligt, „arbetet är

en välsignelse. Vi skola ej önska annat, än hvad Gud gifvit oss.“

Och nu berättade Maja för sina barn om Frälsaren, huru Han var fattig och ringa här på jorden ehuru Han var Guds egen son. Barnen förstodo visserligen ej allt, hvad modren sade, men de satte likväl tro till hvarje hennes ord.

Vid det renskurade bordet sutto snart mor och barn. Grötfatet rykte. Det färska brödet doftade så skönt. Ur barnens ögon strålade förnöjsamhet och fröjd och stora tårar af tacksamhet rullade ned för Majas kinder.

„Låt oss nu, kära barn knäppa ihop våra händer och tacka Gud för det myckna goda, vi fått i dag“, sade hon, när måltiden var slutad. Och de små knäpte ihop händerna och blickade med sina trofasta ögon upp till modren, som bad högt en enkel bön.

Men derute strålade otaliga stjernor så långt ögat kunde se, och högt ofvan dem sjöng englarnas skara sin himmelska sång.

Den lille brodren.

„Frida har fått en liten bror“, yttrade Dadda en morgon i det hon böjde sig ned öfver Fridas säng.

„En sådan bror då som farbrors Berta har?“ frågade Frida. „Just en sådan men mycket, mycket mindre. Stig nu fort upp, så skola vi gå och se på honom“, svarade Dadda.

„En liten bror, en liten bror“, ljöd det inom Frida hela tiden, som Dadda klädde på henne. Så hade hon då fått en lekkamrat. Männe han hade ögon redan? Hon var nämligen van att se kattungarna som helt små famla omkring sig med slutna ögon.

„Frida skall gå på tå, så att lille bror ej vaknar“. Frida lydde Daddas uppmaning. Hon sträckte ut tungan såsom hon hade för vana, när hon skulle göra något riktigt väl och gick så på tåspetsarna, som det var möjligt. Huru männe lille bror såg ut?

Mamma vinkade Frida till sig. „Kom nu och se på din lille bror“, sade hon med sänkt röst.

Frida gömde sig i Daddas kjolveck. En känsla af blygsel fattade henne plötsligt. Så tittade hon förstulet på den lille. Åh, så litet hufvud, han hade. Det var alls icke större än trasmollans, så små ögon och en så liten, liten näsa, som sträfvade betydligt uppåt.

När Frida kom i barnkammaren igen var hon så uppsluppen och glad, att hon ej riktigt visste, hvad hon skulle göra. Med feberaktig ifver städade hon dockskåpet, bäddade trasmollans vagga och derunder pratade hon sakta för sig sjelf. Hennes tankar rörde sig uteslutande kring den lille brodren. Efter några dagar skulle han kanske redan kunna leka med henne.

„Vet du Nora“, sade hon till trasmollan, „Frida har fått en liten bror, som snart kan tala, gå och leka. Hvad vi tre nu skola få roligt tillsammans“. Och trasmollan, som hade präktig linperuk och stora ljusblå ögon stirrade helt förvånad på sin herrskarinna. Om hon gladde sig åt en medtäflare, vet man ej så noga.

Andra dagen kom och gick och lik den åtskilliga andra. Fridas tålmod blef satt på prof. Huru många gånger hade hon icke stält upp leksakerna på stolar och bord och väntat, att lille bror äntligen skulle komma för att leka med henne. Men lille bror var alltid rysligt sömnig. Han visade ingen lust för att leka.

„Hvarför är min bror sådan, att han ej vill leka, det gör alltid Bertas bror?“, frågade Frida slutligen gråtande.

Mamma svarade: „Min kära Frida, din bror är ju ännu så liten. Vänta bara, när han blir större så kommer han nog och leker med dig sedan“.

Och lille bror växte dag för dag. Han fick långa, ljusa lockar. Hans ögon blefvo större och klarare och den lilla, lilla näsan började likna andras näsor, tyckte syster Frida.

Ibland sade mamma, att Frida skulle få röra på

vaggan helt sakta. Då var hon så glad, så glad och tyckte sig på samma gång vara den viktigaste person i världen. När lille bror icke hade lust att somna utan låg bara och såg på henne, så lutade hon sig öfver honom och sade vänligt: „Somna nu lille bror, Frida vill ej vagga mera“. Men lille bror fann sig förnärmad och började gallskrika. Frida blef riktigt rädd för hans lilla eldröda anlete och när nu mamma kom och tog honom i sin famn, skyndade hon bort fast besluten att aldrig mera vagga den lilla envisa varelsen.

Våren kom och träden sköto i svällande liffullhet blad efter blad. Lille bror sattes i vagnen och Frida fick hjälpa Dadda att skjuta honom fram och tillbaka på den gröna gårdsplanen. De visade honom allehanda föremål, värda att beaktas och den lille gossen fann allt så besynnerligt och roligt. Han slog gång på gång ihop sina små händer och skrek högt af förtjusning. När sommaren var förbi, hade lille bror gjort stora framsteg. Han kallade mamma och pappa vid namn. Han kunde nicka med hufvudet och säga: da, da“.

Tiden gick. Sommar och vinter växlade. Nu kunde lille bror redan gå och springa. Frida var så lycklig. Hon var så förtjust i sin lille bror, att hon ständigt ville kyssa och klappa honom. Och detta tyckte han ej riktigt om.

En dag var lille bror icke lik sig. Han bara gret. Läkare eftersändes. Lille bror bäddades i sängen. Der låg han mycket, mycket länge. Frida fick se på honom endast genom dörrspringan.

Slutligen sade mamma en dag i det hon gret:
„Lille bror leker nu med Guds englar i himlen“.

„Hvarför gråter du då mamma?“ frågade Frida,
„då har han ju roligt“.

„Visst har han det, min kära Frida, men vi få
aldrig mera se honom“.

„Hvarför icke?“

„Han är död“.

Detta förstod icke Frida. Hon tyckte, att lille
bror sof så godt och väntade blott med otålighet, att
han skulle vakna.

Men lille bror sof och sof. Slutligen bäddade
man åt honom i en liten hvit kista, satte honom deri
och sänkte kistan djupt ned i jorden. Frida greps
af förfäran. Hvad gjorde man nu med lille bror?

Föräldrarna gjorde allt för att förklara detta för
henne. Men den lilla flickan var tröstlös.

„Nu vill jag aldrig skratta och aldrig leka mera“,
sade hon åt sin mamma.

Men för hvar gång, när det blef sommar på nytt
och fruktträden stodo likasom öfversållade af hvita
blommor, då blommade också på en liten kulle några
enkla blomster. Och vid denna kulle satt ofta en liten
flicka ännu sedan qvällsolens sista skimmer höll på
att slockna. Det var Frida. Här tyckte hon, att lille
bror såg henne. Här var det så vackert bland blom-
mor och blad. Och så tyckte också de små fåglarna,
som gungade på buskarnas vaggande grenar.

Fannys hemlighet.

Fanny var en liten snäll flicka men hon hade den fula vanan att ständigt tugga sina naglar. Hon erhöll tillrättavisningar både af föräldrar och syskon. Det hjälpte icke.

En vacker sommardag tog hon sin bärkorg och gick ut i skogen. Der funnos sköna bär af många sorter. Hon plockade och plockade och snart var korgen fylld. Nu skulle hon gå hem, men plötsligt stod der en liten gumma just framför henne.

„Är du den flickan, som tuggar dina naglar?“ frågade gumman.

Fanny blef så förskräckt att hon fälde korgen från sin hand. Alla bären rullade längs marken. Hon vågade likväl icke säga annat än sanningen och därför svarade hon sakta: „Ja“.

„Då måste du följa med mig“, fortfor gumman. Fanny började gråta.

„Gråt icke lilla flicka“, tröstade gumman, „jag är icke någon elak menniska, som vill dig ondt. Jag skall blott taga ifrån dig din fula vana“.

Nu tog hon flickan vid handen. De började vandra. Snart kommo de till ett stort ihåligt träd.

Gumman stack hufvudet in i trädet och ropade med sin gälla stämma något, som Fanny icke förstod. Genast flög en stor svart fågel ut. Den öppnade sin hvassa näbb och bet flickan tre gånger i hvar finger. Det gjorde så ondt, att hon riktigt måste skrika.

Derefter anlände de till ett högt berg. I berget var en dörr och när gumman knackade, öppnades denna ögonblickligen. Det var alldeles mörkt derinne. Men på gummans befallning påtändes genast en stor lampa, som hängde i taket. Kring väggarna voro flere rader med stolar. Många små flickor och gossar sutto här. De sågo alla så olyckliga ut och ropade ständigt: „aj! aj!“

Gumman bad Fanny taga plats ibland de andra. „Räck fram dina fingrar“, sade hon derpå. Så fattade hon en glödande eldtång och brände med denna ett finger i sänder, så att de blefvo alldeles svarta. Sedan lindade hon en röd lapp kring de stackars fingrarna. I hvarje lapp stack hon en knappnål sålunda, att spetsen var uppåt.

Stackars Fanny gret så bittert. Men den lilla gumman brydde sig nu icke om hennes tårar mer än om de öfriges heller.

Så sutto barnen dag ut och dag in. Ingen talade till dem ett vänligt ord. Men alla dagar brände gumman deras fingrar på samma sätt.

„Får jag aldrig mera gå till mitt hem?“ frågade Fanny en dag.

„Nog får du det“, svarade gumman, „blott du lofvar mig att aldrig mera tugga dina naglar. Men om du glömmar ditt löfte, så går det lika illa med dig

som med alla dessa dina kamrater. Du måste då genast återvända och likasom de stanna här ett helt år“.

Fanny ryste vid denna tanke. Men hon försäkrade att hon skulle lägga bort den fula vanan blott hon finge återvända hem.

„Gå då!“ skrek gumman och så gaf hon Fanny en sådan puff i ryggen, att hon riktigt tyckte sig flyga genom skogen öfver stock och sten tills hon slutligen stannade på stället, der korgen var.

Men huru besynnerligt. Korgen var fylld af bär och hon sjelf låg så vackert på gräset der invid med hufvudet lutadt emot en tufva. Fanny visste ej hvad hon skulle tro. Hade hon somnat och drömt? Hon såg på sina stackars fingrar. De voro visserligen illa medfarna, men icke hade någon ändå brändt dem.

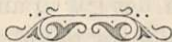
Glad skyndade Fanny hem med sina bär.

„Hvar har du varit så länge?“ frågade alla.

„I skogen“, svarade Fanny. Men hon kände sig så innerligt lycklig öfver att åter vara hemma. Från den dagen tuggade hon aldrig mera sina naglar. Hände det, att hon ibland af gammal vana höll på att just föra fingret till munnen, så blef hon så förskräckt att hon bleknade. Den lilla gumman, som hon sett i drömmen, stod då lifslefvande för henne.

Det väckte allmän förvåning i hemmet, att Fanny så hastigt kunnat lemna sin fula vana. Men ingen fick någonsin veta orsaken härtill.

Det var Fannys hemlighet.

På julmarknaden.

Småleende och med röda kinder stodo två små gossar framför ett af de stora stånden på torget. I handen under ullvanten höllo de slanten, som de fått af sin pappa. Det gälde nu att för denna köpa en julklapp åt lilla syster. Uppdraget var nöjsamt men svårt tillika.

„Nå“, sade madamen, som stod i ståndet „hvad skulle nu små gossarna der riktigt vilja hafva?“

Ja, hvad? Det var nästan omöjligt att veta. Kanhända den der stora kon af papp.

„Var så god och gif oss denna“. De framtogo sina slantar.

„Den kostar mycket mera än så“, menade madamen. „Ja, men söta fru, vi hafva icke mera“.

„Då måste vi se efter något annat, som är billigare“. Det var ledsamt. Lilla syster skulle tyckt så mycket just om den der kon.

„Men“ sade den ene af gossarna, „när vi nästa gång få penningar af pappa, så vilja vi hemta resten. Hvar bor frun?“

„Nej, kära barn det går ej an. Men låt oss se, här finnes små nätta dockor för billigt pris“, sade madamen.

När gossarne funderat en stund beslöto de sig för en af dem. Nu måste de skynda sig hem. Just när de vände om ett gathörn mötte de granngårdens Atte.

„Hvar har ni varit?“ frågade han.

„Ute på marknaden. Vi ha' köpt julklapp åt vår lilla syster“, svarade gossarne.

Dockan vecklades ur papret och förevisades. Den väckte stor beundran.

„Voj, om min lilla syster, som är så sjuk också finge en sådan“, utropade Atte, „så skulle hon säkert blifva frisk af bara glädje. Men min pappa är så fattig att han ej kan gifva mig en enda liten slant“.

„Jasså, är din pappa så fattig“. Men plötsligt fick den ene af gossarne ett infall. „Hör du Artur“, sade han till sin bror, „om vi tagit ännu en billigare docka, så hade vi nu kunnat gifva resten af pennin-garne åt Atte och då skulle hans sjuka syster också fått en julklapp“.

„Du har rätt“, svarade brodern, „jag vet ett råd. Vi gå nu genast och bedja frun återtaga dockan. Hon såg ju så god och vänlig ut. Hon skall säkert ej blifva ledsen“.

De vände om. Atte följde dem.

Madamen i ståndet hade hela dagen varit i full sysselsättning. Nu var det middagstid. Menniskorna hade något skingrat sig. Hon satte sig ned att hvila. Der kommo tre små gossar springande i full fart. Två af dem kände hon igen.

„Skall det vara en docka till?“ frågade hon vänligt, då gossarne hunnit fram till ståndet.

„Jo, jo, det var just det, vi tänkte säga“, utbrast Artur „men söta, snälla fru, lilla Atte här har ej en enda slant, ty hans pappa är så fattig och hans lilla syster är så rysligt sjuk och han tror, att hon skulle blifva frisk, om hon finge en docka. Derför skulle vi fråga, om frun ville vara så snäll och gifva oss två billigare dockor i stället för denna, så kunde Atte få den ena“.

Men madamen blef så rörd, att hon på länge ej kunde svara något. Hon måste vända sig bort.

„I ären goda och snälla barn“, sade hon slutligen, „behållen er docka. Atte skall få en dylik. Skynda er nu hem och Gud välsigne er julqväll“.

Gossarne visste ej riktigt hvad de skulle säga. Men lilla Attes ögon stodo fulla af tårar. „Tack, söta, rara fru! utbrast han slutligen.

Så skyndade de hem alla tre. Nu skulle det blifva en så rolig julafton i deras hem. Och Attes lilla syster, hon skulle kanske tillfriskna. Glada och förnöjda sade de hvarandra: „farväl“.

Men madamen i ståndet stod länge och såg efter dem. Tårarna i lilla Attes ögon kunde hon ej glömma. Underbart, hvilket intryck sådana der täcka barnansigten kunna göra på en.

„Gud signe barnen!“

Pris: 50 penni.

So. barnlitr. 3.

Schauman

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1560

X

